

není. Obžalovaný omlouvá se tím, že zástupce jeho obhájce zcela správně nejen v kancelářském diariu dal poznamenati, by byla zmateční stížnost do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 10. března 1921 ohlášena, nýbrž že i toto podání ihned nadiktoval, a že jen omylem, pokud se týče nedopatřením kancelářské úřednice bylo v podání uvedeno místo diktovaných slov »zmateční stížnost« slovo »odvolání«, a že při tom pro nával práce jen výjimečně bylo signování podání samotnou kanceláří předsevzato a podání, obsahující ohlášení odvolání, bylo kanceláří, aniž by bylo bývalo obhájci, pokud se týče zástupci předloženo, na soud vypraveno, tak že omyl v označení podání došel ku vědomosti obhájce teprve dne 9. dubna 1921 při studování spisů, a za těchto okolností že nestíhá žádné zavinění ani obžalovaného ani jeho obhájce na opožděném a teprve dne 12. dubna 1921 se stavším ohlášení zmateční stížnosti. Uváží-li se však, že obhájce, ačkoliv po rozumu § 1299 obč. zák. a § 9 zák. ze dne 6. července 1868 č. 96 ř. zák. (adv. řádu) povinen byl a to pod vlastní zodpovědností o to se postarati, by opravný prostředek byl řádně označen a v čas podán, a že, ačkoliv za případné opomenutí, zavinění i za průtah svého úřednictva odpověden jest, jakmile jen s to byl, aby buď sám opravný prostředek řádně označil, nebo jeho nesprávnému pojmenování řádným dozorem nad kanceláří předešel, potřebné péče a pozornosti opravnému prostředku nevěnoval a signování soudních podání kanceláří byt i při návalu práce trpěl a o správné a přesné vykonání svého příkazu se nestaral, nelze v tomto případě za okolností právě vylíčených a obhájcem zaviněných v tom, že úřednice obhájcová opravný prostředek nesprávně označila a kancelář jeho sama signovala, spatřovati obhájcem nezaviněnou, neodvratnou překážku včasné a správné opovědi opravného prostředku a proto není zde předpokladu § 364 čís. 1 tr. ř. Následkem toho byla žádost jako neodůvodněná zamítnuta.

Čís. 455.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Jednání, jinak pletichářské, nepozbývá povahy pletich již tím, že se jím projevuje v obchodním životě neobvyklá úsluha neb ochota vůči osobě, jež jest s pachatelem v obchodním spojení.

Pokud lze použití odborných vědomostí přisedících lichevního soudu.

(Rozh. ze dne 28. května 1921, Kr I 830/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Ml. Boleslavi ze dne 20. října 1920, jímž byli obžalovaní A. a P. sprostěni dle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin dle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. a pro přečin dle § 7 téhož zákona, rozsudek napadený zrušil a vrátil věc soudu nalézacímu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudkem zjištěný skutkový děj záleží v podstatě v tom, že obžalovaný P., který je stavitelem, z asi 10 vagonů cementu, dodaných mu v lednu 1920 firmou B. v ceně po 45 K za 1 q, přenechal druhému obžalo-

vanému A-ovi, který je obchodníkem, 7½ vagonů za cenu 46 K 46 h, že A. přenechal P-ovi z tohoto cementu, když jmenovaná firma další dávku cementu přerušila a P. cementu potřeboval, na jeho žádost zpět jeden vagon, při čemž počítal za 1 q 64 K a že konečně P. v březnu 1920 přenechal A-ovi zase z téhož cementu 20 q, a že mu za ně vystavil účet, v němž čítal za 1 q 68 K. Mimo to zjištěno, že A. prodal dne 11. března 1920 hospodářské správě v S. 100 kg cementu za 80 K. Ve zjištěném jednání obžalovaných neshledal nalézací soud skutkové podstaty přečinu pletich, poněvadž dospěl dle rozhodovacích důvodů rozsudku k závěru, že šlo jen o úsluhu, kterou si obžalovaní, jsouce v obchodním spojení a vypomáhající si navzájem v případě potřeby, vzájemně projevovali. Jak zmatečná stížnost s hlediska důvodu zmatečnosti dle § 281 čís. 9 a) tr. ř. správně vytýká, definuje nalézací soud pojem pletich nesprávně, vycházející z právního názoru, jakoby pod pojem ten spadala jen taková úmyslná jednání, jež, hledíc k poměrům, vyvolaným válkou, vybočují pro zisk z mezí řádného a solidního obchodování, prodlužují přechod zboží na spotřebitele, dávají těžiti osobám, při obchodu tom naprosto zbytečným, a jsou s to, by cena předmětů potřeby byla stupňována. Směsujet tato definice se skutkovými znaky pletich i prvky, předpokládané jen při řetězovém obchodě (prodloužení přechodu zboží na spotřebitele, účast osob, při tom kterém obchodě zbytečných) a klade nemístnou váhu i na takové okolnosti, které nenáleží k nezbytným pojmovým znakům pletich, nýbrž jsou spíše a ani tu ne vždy zákonnou náležitostí předražování (snaha docílit zisku, možnost, z obchodu těžiti). Nalézací soud jen následkem svého mylného názoru o podstatě pletich zdůrazňuje nevhodně tu okolnost, že obžalovaní, jsouce v obchodním spojení a jsouce mimo to oba oprávněni s cementem obchodovati, si projevovali jen vzájemnou úsluhu, nepodřadil jednání obžalovaných skutkové podstatě přečinu pletich. Povahy pletich nepozbývá jednání obžalovaných ani tím, že A. přenechal P-ovi zpět onen vagon cementu na jeho žádost proto, že ho P. potřeboval, neboť jednání, které jinak vykazuje pojmové znaky pletich, podržuje ráz tohoto trestného činu i tehdy, jeví-li se aktem ať skutečné či jen zdánlivé v nynějším životě obchodním neobvyklé a přesvědčeně neodůvodněné úsluhy neb ochoty, a nevylučuje ani vzájemné obchodní spojení možnost toho, aby se jednotlivé konkrétní případy, jimiž toto spojení výrazu dochází, zvrhly ve formu jednání pletichářského. Možnost pletich není omezena jen na obchodování v užším slova smyslu, tedy na kup a prodej, nýbrž je dána i ohledně jiných zjevů hospodářské činnosti, kterými se sprostředkuje přechod předmětů potřeby, pokud vykazují zákonné znaky pletich, najmě způsoblost, aby jimi cena předmětů potřeby byla stupňována. Takovéto znaky vykazuje však jednání obžalovaných, z nichž stavitel P. obchodníku A-ovi přenechal z asi 10 vagonů cementu, jemu původně dodaného, poměrně velmi značné množství 7½ vagonu, při čemž rozsudek ani neuvádí, pokud se týče neodůvodňuje, že by se i tu bylo jednalo o pouhý akt úsluhy ve vlastním slova smyslu a k jakému účeli cement propůjčený upotřeben byl, zdali k účelnému použití aneb k obchodování. Jednáním obžalovaných přešel týž cement v krátké době, dle rozsudkového zjištění během února a března 1920, mezi nimi celkem třikrát z ruky do ruky, při čemž cena cementu, koupeného P-em v lednu po 45 K za 1 q, stoupla do března 1920 postupně

až na 68 K, a vybočuje jednání toto zcela nepochybně z mezí řádného a solidního obchodování. Rozsudek sice zjišťuje, že na 68 K byl účet ze dne 10. března 1920, týkající se oněch 20 q cementu, vystaven P-em teprve v květnu 1920 na výslovnou žádost A-ovu jen z toho důvodu, by byl pořádek v účtech. Tato okolnost mohla právě sběhem okolností zavdati podnět k tomu, by též peníz jako skutečná cena předmětu potřeby byl stanoven i pro případy jiné. Byl tudíž následkem nesprávného výkladu pojmu pletich soudem nalézacím jeho výrokem, sprostujícími oba obžalované z obžaloby pro tento trestný čin, porušen zákon, pokud se týče bylo zákona použito nesprávně. Bylo proto odůvodněné v tom směru zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti a rozsudek ve výroku, týkající se přečinu pletich, jako dle §u 281 č. 9 a) tr. ř. zmatečný zrušiti. Ve věci samé uznati však nebylo zrušovacímu soudu lze, poněvadž v rozsudku a v jeho rozhodovacích důvodech nejsou zjištěny některé skutečnosti, které by při správném použití zákona nálezu za základ položití bylo, totiž okolnost, jednali-li obžalovaní vzhledem k válkou vyvolaným poměrům a bylo-li jejich jednání způsobilým, by jim cena předmětu potřeby byla stupňována. Nezbylo tudíž než odkázati věc ohledně výroku pro přečin pletich dle §u 288 čís. 3 tr. ř. na soud nalézací k novému projednání a rozhodnutí. Proti výroku, kterým obžalovaní byli sprostěni z obžaloby pro přečin pokud se týče přestupek předražování, dovolává se zmateční stížnost důvodu zmatečnosti dle §u 281 č. 5 tr. ř., namítajíc, že pro výrok ten, pokud jde o otázku zřejmé přemrštěnosti cen, požadovaných obžalovanými při jednotlivých prodejích cementu, zejména A-em při prodeji hospodářské správě v S., nejsou uvedeny žádné důvody. Tomu je tak především ohledně cen 46 K 46 h, pokud se týče 68 K, za které přenechal cement P. A-ovi, neboť rozhodovací důvody se otázkou zřejmé přemrštěnosti těchto cen vůbec neobírají, kladouce ve příčině ceny prve uvedené důraz pouze na otázku přemrštěnosti zisku a zjišťující, že účtování ceny posléz uvedené bylo jen formální. Stížnost však právem vytýká dále, že rozsudek, dle jehož rozhodovacích důvodů nalézací soud položil za základ svých zjištění v naznačeném směru pouze tvrzení obou obžalovaných, jemuž, ač správnost jeho ničím doložena nebyla, na základě své vlastní zkušenosti uvěřil, neobsahuje takto ve skutečnosti vůbec žádných důvodů a že tomu tak je zejména ohledně cementu, prodaného jmenované hospodářské správě. Spočívajíc rozsudková zjištění, týkající se otázky zřejmé přemrštěnosti cen, obžalovanými a jmenovitě A-em za cement požadovaných, opravdu výhradně na údajích obou obžalovaných, pokud se týče na rozpočtech obžalovaného A-a, při čemž rozsudek v příčině některých jednotlivostí podotýká, že je nalézací soud na základě své vlastní zkušenosti pokládá za pravdivé nebo že o nich na základě této zkušenosti ví. Průvodními prostředky rozuměti dlužno arci vše, co může dle zásad logiky založití důkaz, t. j. sloužit k dopátrání se pravdy; prostředkem takovým je dle toho nepochybně i výpověď obžalovaného. Než povinnost, kterou ukládá soudu § 258 tr. ř., by průvodní prostředky ohledně jich věrohodnosti a moci důkazní bedlivě a svědomitě zkoumal, je tím větší tam, kde průvodním prostředkem jsou jen údaje samotného obžalovaného. Na druhé straně pak onu výjimku, dle níž soudu netřeba prováděti důkazy o skutečnostech notorických nebo soudu známých, nesluší rozšiřovati i na skutečnosti takové, které, pokud

zejména jde o otázky, vyžadující jistých odborných nebo vůbec speciálních vědomostí nebo zkušeností, nejsou známy soudu jakožto celku, nýbrž snad jen nahodile tomu kterému z přisedících soudního dvoru. V tomto případě šlo o takovéto odborné a speciální otázky z oboru obchodování s cementem, rozsudek pak neuvádí, na kterém podkladě a z kterých zdrojů si soud onu zkušenost byl zjednal, při čemž stěží lze předpokládati, že by byli všichni přisedící lichevního soudu v tomto případě měli takové zkušenosti nebo vědomosti, které spolehlivé posouzení oněch okolností, rozhodné pro řešení otázky zřejmé přemrštěnosti požadovaných cen, nezbytně předpokládalo; ohledně okolností takových byly by ovšem nejučelnějšími údaje znalce odborníka. Právem tudíž zmateční stížnost vytýká, že pro dotyčný výrok rozsudkový nejsou ve skutečnosti uvedeny důvody, zákonu vyhovující, bylo jí proto i v tomto směru vyhověti.

Čís. 456.

Podřadění činnosti ukrývačovy skutkové podstatě §u 214 tr. zák. není zásadně vyloučeno tím, že ukrývač sám přichází v úvahu jako podezřelý z hlavního činu; rozhodným jest, zda úmysl ukrývačův směřoval pouze k tomu, by před vrchnostenským stíháním chráněna byla jiná osoba.

K pojmu neodolatelného donucení.

(Rozh. ze dne 28. května 1921, Kr I 873/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 20. října 1920, jímž byla obžalovaná sprostěna dle §u 259 č. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin dle §u 214 tr. zák., rozsudek napadený zrušil a odkázal věc soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl — mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

V odpor vzatým rozsudkem byla obžalovaná dle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěna z obžaloby pro zločin nadržování zločincům ukrýváním dle §u 214 tr. zák., přes to, že dle rozhodovacích důvodů rozsudku soud ve vědomě nesprávném sdělení, které učinila obžalovaná pátrajícimu četnictvu, shledal objektivní skutkovou podstatu naznačeného zločinu. Soud dle rozhodovacích důvodů jednak uvěřil zodpovídání se obžalované, dle něhož učinila ony nepravdivé údaje jen ze strachu před přísností okradeného O-a a před násilnickou povahou pachatele krádeže T-a, který jí již před závadným případem hrozil zastřelením, kdyby jí měl při něčem přistihnouti, jednak přihlížel k tomu, že obžalovaná ohledně krádeže, která spáchána byla na jejím švakru a která měla býti četnictvem vypátrána, sama přicházela neb aspoň mohla přijíti v úvahu jako podezřelá. Soud proto nevzal za prokázáno, že by byla obžalovaná chtěla úmyslně zmařiti neb aspoň stížiti, by se pátahy, sloužící k odhalení krádeže nebo T-a jako pachatele, nestaly známými. Zmateční stížnosti státního zastupitelství, která se proti tomuto výroku dovolává důvodem zmatečnosti dle §u 281, čís. 9 a) tr. ř., nelze upříti oprávnění. Rozsudek se sice nevyslo-